

Solfa **6**.música.es

6é CURS D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

A. Castañer
M. Femenía
M. A. Ibiza
S. Sánchez

 Editorial Marfil

Coordinació i correcció: equip Marfil

Disseny gràfic i maquetació: equip Marfil

Il·lustració: Esperanza Martínez

© Editorial Marfil, S.A.

© Antonino Castañer
Mercedes Femenía
Miguel A. Ibiza
Sonia Sánchez

Realització i gravació CD: Jordi Muñoz

ISBN: 978-84-268-1321-3

Dipòsit Legal: A-482-2008

Fotomecànica, fotocomposició i impressió:
Gráficas Alcoy • Sant Eloi, 17 • 03804 ALCOI

Edita:

Editorial Marfil, S.A.

C/ Sant Eloi, 17

Tel.: 96 552 33 11 • Fax: 96 552 34 96

www.editorialmarfil.com

03804 ALCOI

No es permet la reproducció total o parcial d'aquest llibre, ni el recull en un sistema informàtic, ni la transmissió en qualsevol forma o per qualsevol mitjà, ja siga electrònic, mecànic, per fotocòpia, per registre o per altres mètodes, sense el permís previ i per escrit dels titulars del *copyright* i de la casa editora.

Paper

Producte
Ecològic

Este llibre és de:

Nom: _____

Centre: _____

Localitat: _____

Índex

Unitat	Pàgina
① SOLFA amb la família	8
② SOLFA cuida les seues DENTS	22
③ SOLFA juga al pati	36
④ SOLFA i el tabac	50
⑤ SOLFA a l'aula d'informàtica	64
⑥ SOLFA i la contaminació	78
⑦ SOLFA i l'aventura de l'amor	92
⑧ SOLFA imagina el pròxim curs	106
Annex	121

Continguts

	Cultura musical		Educació auditiva		Expressió vocal i instrumental	Diversió
	La música i els seus compositors a través de la història	Llenguatge musical	Instruments	Les nostres agrupacions i la seua música		
1 Solfa amb la família	Nacionalisme: Rimsky-Korsakov Piotr Txaikovsky	- Repàs dels conceptes tractats en cursos anteriors - Lectura musical	Repàs dels instruments tractats en cursos anteriors	Repàs d'agrupacions i la seua música tractades en cursos anteriors	- Tema de Solfa - San Fermín (cançó popular de Navarra)	Conte musical: El secret de Rhina
2 Solfa cuida les seues dents	Nacionalisme espanyol: Isaac Albéniz Manuel de Falla	- Graus de l'escala - Lectura musical	El saxòfon i la seua família: Soprano Alt Tenor Baríton	- Big Band - El jazz	- Nota fa# - Twinkle Twinkle - La Sinda (cançó popular de Castella-La Manxa)	Buscar diferències
3 Solfa juga al pati	Postromanticisme: Gustav Mahler	- Alteracions - Armadura - Lectura musical	L'orgue	- Música per a orgue	- Esbrinar el títol de les cançons - Los peces en el río (cançó popular d'Extremadura)	Esbrinar dades
4 Solfa i el tabac	Impressionisme: Claude Debussy	- Compassos simples i compostos - Lectura musical	La guitarra elèctrica i el baix elèctric	- Música rock - Música pop	- Nota si _b - Blue Note - Un senyor damunt un ruc (cançó popular de les Illes Balears)	Buscar fragments iguals

	Cultura musical		Educació auditiva		Expressió vocal i instrumental	Diversió
	La música i els seus compositors a través de la història	Llenguatge musical	Instruments	Les nostres agrupacions i la seua música		
5 Solfa a l'aula d'informàtica	Expressionisme: A. Schönberg	- Altres figures: fusa, semifusa i quadrada - Lectura musical	- La corneta - Els tambors	Banda de cornetes i tambors	- Esbrinar el títol de les cançons - <i>Asturias</i> (cançó popular d'Astúries)	Figures distorsionades
6 Solfa i la contaminació	Dodecafonisme	- Acords - Lectura musical	- El tible - La tenora	La cobla La Sardana	- Dictat musical - <i>Molondrón</i> (cançó popular de Cantàbria)	Buscar les errades
7 Solfa i l'aventura de l'amor	Segle XX: Luis de Pablo	- Textura - Lectura musical	Música i cinema		- Nota mi4 - <i>Simfonia del Nou Món</i> - <i>¿Dónde vas Alfonso XII?</i> (cançó popular de Madrid)	Sopa de lletres
8 Solfa imagina el pròxim curs	Repàs dels temes tractats anteriorment	- Repàs dels conceptes tractats durant el curs - Lectura musical	Repàs de tot el que s'ha estudiat anteriorment		- Bolero - <i>Parranda del tres</i> (cançó popular de Múrcia)	Recordant
Annex	- Digitacions flauta		Cançons amb veu i flauta: - <i>Soy de Navarra</i> - <i>La cucaracha</i> - <i>¡Oh! Susana</i> - <i>Frère Jacques</i>		Cançó de flauta: - <i>Te deum</i>	

Observa i contesta:

1. Comenta la il·lustració i descriu a la teua família.
2. Quins moments del dia comparteixes amb ella?
3. Quines festes de l'any celebres amb la teua família?
4. En quines faenes de casa sols ajudar?

SOLFA amb la família

La música i els seus compositors a través de la història

Passem al
Nacionalisme,
que sorgeix a mitjant del
segle XIX

En les diferents unitats que estudiarem al llarg d'este curs, veurem diversos moviments musicals del segle XIX que conviuen i es barregen, és a dir, que es donen quasi al mateix temps.

- El nacionalisme rus, que va sorgir primer, tingué un dels seus grans centres a Moscou.
- **Mikhail Glinka** (1804-1857) fundà la primera escola nacional de música. Viatjà per Europa i visità Espanya, on quedà captivat pels ritmes i danses de la música folklòrica.
- Compositors que seguiren els seus ideals foren Borodin, Cèsar Cui, Rimsky-Korsakov i Musorgsky, que formaren amb ell el **Grup dels Cinc**.
- El nacionalisme donà vida al més popular –cançons, danses, costums–, a tot allò que quasi havia estat oblidat pel temps.

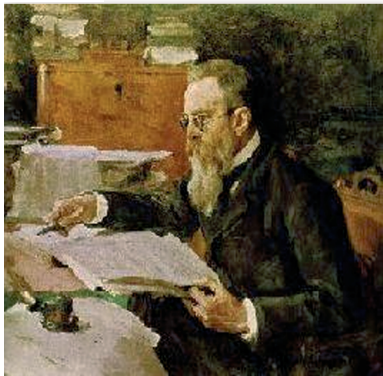

Millet supo recoger en sus obras la vida cotidiana de su tiempo.

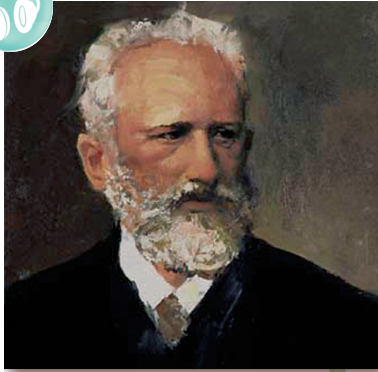
Nikolai Rimsky-Korsakov (1844-1908)

BIOGRAFIA

- Va nàixer a Tijvin, prop de Nóvgorod, el 18 de març de 1844, en el si d'una família de la xicoteta noblesa russa.
- El 1861 conegué Balakirev que l'animà a escriure una simfonia.
- La seua relació amb Balakirev i amb altres compositors nacionalistes farà d'ell un dels membres més destacats del **Grup dels Cinc**.
- El 1871 fou nomenat catedràtic de composició i orquestració del Conservatori de San Petersburg, càrrec que exercí fins a la seua mort.
- Va morir el juny de 1908 a causa d'un infart.

Piotr Txaikovsky (1840-1893)

BIOGRAFIA

- Va nèixer en 1840 a Votkinski, Rússia.
- Estudià Dret i rebé classes de música al conservatori de Sant Petersburg.
- Entre els seus professors es trobava el compositor i pianista rus Anton Rubinstein, del que Txaikovsky rebé classes d'orquestració.
- El 1866 fou nomenat professor d'harmonia al conservatori de Moscou pel pianista i compositor Nicholas Rubinstein, germà d'Anton.
- Als 53 anys va morir a San Petersburg.
- Les seues obres més conegudes es caracteritzen per tenir fragments melòdics de la música popular russa.

Representació del Llac dels Cignes, de P. Txaikovsky.

1. Contesta:

- a) En què consisteix el nacionalisme?
- b) Quins compositors formaven l'anomenat **Grup dels Cinc**?

3. Tria la resposta correcta:

- 1) El sostingut és un símbol que serveix:
 - a) Per a pujar mig to a la nota que acompanya.
 - b) Per a baixar mig to a la nota que acompanya.
 - c) Per a pujar un to a la nota que acompanya.
- 2) Els intervals es classifiquen en:
 - a) Aguts i greus.
 - b) Ascendents i descendents.
 - c) Forts i dèbils.
- 3) Un treset de corxera equival a:
 - a) Dues negres.
 - b) Dues corxeres.
 - c) Una negra amb puntet.
- 4) La unitat de compàs del tres per quatre és:
 - a) La redona.
 - b) La negra.
 - c) La blanca amb puntet.
- 5) Hi ha un semitò entre les notes següents:
 - a) Sol i la.
 - b) Mi i fa.
 - c) Re i mi.
- 6) La suma de les figures següents equival a una redona:
 - a) Quatre semicorxeres + tres corxeres.
 - b) Quatre semicorxeres + quatre semicorxeres.
 - c) Quatre semicorxeres + tres negres.
- 7) El calderó és:
 - a) Una figura musical.
 - b) Un signe de repetició.
 - c) Un signe de prolongació.
- 8) Les línies addicionals:
 - a) Serveixen per a separar compassos.
 - b) Es col·loquen en les notes que estan fora del pentagrama.
 - c) Indiquen un augment del volum.

Lectura entonada

Lento

mf

A single staff of music in treble clef, 2/4 time signature. The tempo is marked 'Lento'. The music consists of a sequence of notes: C4, D4, E4, F4, G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F4, E4, D4, C4. The notes are mostly half notes, with a quarter note for the final C4. A dynamic marking of *mf* is placed below the first note.

Lectura rítmica

Allegro

f

5

mf

Two staves of music in treble clef, 2/4 time signature. The tempo is marked 'Allegro'. The first staff starts with a dynamic marking of *f*. The second staff starts with a dynamic marking of *mf* and a measure rest marked '5'. The music consists of rhythmic patterns: quarter notes, eighth notes, and quarter rests.

Solfeig

Allegro

f

5

mf

Two staves of music in treble clef, 2/4 time signature. The tempo is marked 'Allegro'. The first staff starts with a dynamic marking of *f*. The second staff starts with a dynamic marking of *mf* and a measure rest marked '5'. The music consists of rhythmic patterns: quarter notes, eighth notes, and quarter rests.

Instruments

Endivina, endivinalla

Em toquen al través, però no al revés.
De metall em veus, però amb la família de vent-fusta em sents.

Qui sóc?

Per a fer-me sonar és necessari molt d'aire.
Sóc gran i pesat, i amb una gran embocadura em podràs tocar.

Qui sóc?

M'agraden totes les festes, ja siguin alegres o serioses.
Que amb mi canten i amb picament de mans m'acompanyen.
I, encara que em colpegen, que sempre m'abracen.

Qui sóc?

Sóc xicoteta i em toquen amb un plectre.
De les rodalles i estudiantines sóc membre.

Qui sóc?

Sóc gran i més que baix.
A les cordes pertany i em freguen amb un arc.

Qui sóc?

M'agrada el concert i la desfilada,
que em colpegen suau o amb gana.
El meu so i ritme acompanya,
a tot aquell que m'aguanta.

Qui sóc?

El meu nom és molt paregut al de la gata,
però sóc un instrument molt popular del nord d'Espanya.

Qui sóc?

El meu nom comença per una nota musical.
Tinc dos síl·labes i, encara que sóc de vent, no pertany al metall.

Qui sóc?

1. Escriu, en el teu quadern, el nom de cada instrument i classifica'ls per famílies.

Les nostres agrupacions i la seua música

1. Escriu en el teu quadern el nom de cada agrupació.

2. Escolta i indica l'ordre en què apareixen.

A

B

C

D

E

F

Expressió instrumental

Tema de Solfa

(M. A. Ibiza)

Moderato

Musical score for 'Tema de Solfa' in 2/4 time, key of B-flat major. The score consists of seven staves of music. The first staff begins with a 6-measure rest followed by a melodic line starting on G4, marked with a forte (*f*) dynamic. The second staff starts at measure 15 with a melodic line and an 8-measure rest. The third staff starts at measure 31 with a melodic line. The fourth staff starts at measure 43 with a melodic line. The fifth staff starts at measure 51 with a melodic line. The sixth staff starts at measure 59 with a 2-measure rest, followed by a 6-measure rest, and then a series of sixteenth notes. The seventh staff starts at measure 71 with a forte (*f*) dynamic, followed by a 5-measure rest, then a fortissimo (*ff*) dynamic, and ends with a fermata. The score is marked 'Moderato'.

San Fermín

(Popular)

Navarra

Allegro

7

f

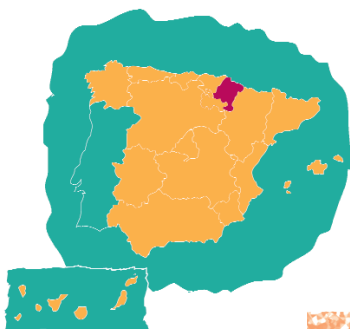
13

20

1.

2.

Uno de enero, dos de febrero,
 tres de marzo, cuatro de abril,
 cinco de mayo, seis de junio,
 siete de julio: San Fermín.
 A Pamplona hemos de ir,
 con una media, con una media,
 a Pamplona hemos de ir,
 con una media y un calcetín.

Conte Musical

1. Escolta el conte **EL SECRET DE RHINA** i contesta:

- a) Quants protagonistes hi ha?
- b) Qui narra el conte?
- c) Quina edat té Rhina?
- d) Quin és el seu secret?
- e) Com s'ho pren?
- f) Quina és la seua reacció final?

